

ПОВІДОМЛЕННЯ

про утворення разової спеціалізованої вченої ради

Заклад освіти/наукова
установа

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(ідентифікаційний код 02071240)

1. Здобувач ступеня доктора філософії

1.1. ПІБ здобувача ступеня
доктора філософії

Панкратова Анастасія Сергіївна

1.2. Освітньо-наукова
програма, яку завершив
здобувач

38603 Право (081 Право)

1.3. Окремі елементи
освітньо-наукової програми
забезпечуються іншим
закладом вищої освіти/
науковою установою (у тому
числі іноземним)

ні

2. Дисертація

2.1. Тема дисертації

Виконання актів органів конституційного контролю: порівняльно-правовий аналіз

2.2. Анотація дисертації

Дисертаційна робота є комплексним науковим дослідженням порівняльно-правового аналізу доктрини та законодавства виконання актів органів конституційного контролю. Належне та своєчасне виконання рішень конституційних судів залежить від функціональної взаємодії вищих органів публічної влади й обсягу конституційно-правового регулювання проблеми виконання. Запропоновано класифікацію країн Європейського Союзу, які запровадили різні моделі темпоральної дії рішень конституційних судів, а саме: німецька модель, яка запровадила зворотну дію в часі рішення конституційного суду; австрійська модель, яка передбачає дію рішень конституційних судів на майбутнє, та іспанська модель, що поєднує ефект «ex tunc» і скасування та відстроченої дії норми в майбутньому. Практика всіх конституційних судів показує, що це гнучкість суду, щоб відхилитися із загального правила, яке є найважливішим, а не початковий вибір для будь-якої з трьох основних категорій (тобто ефект ex nunc, ex tunc або pro futuro). Щоб уникнути прогалин правового регулювання законодавець може внести зміни до норми, яка розглядається конституційним судом та уникнути порушення, що є поширеним обґрунтуванням для застосування ефекту ex nunc або pro futuro. Потреба в гнучкості спільна для кожного правового порядку і стає очевидною при дослідженні практики конституційних судів. Удосконалено специфічні властивості актів органів конституційного контролю, а саме: неможливість оскарження, остаточність, обов'язковість та виконання. Доведено, що, незважаючи на існування різноманітних систем конституційного контролю, саме такі властивості як обов'язковість і виконання дозволяють прирівнювати рішення конституційних судів за силою їх впливу до норми права, тобто відповідають загальнообов'язковому правилу

поведінки.

Визначено ознаки спеціального статусу рішень конституційних судів:

конституційний суд у власних рішеннях зобов'язаний зберігати незалежність, незважаючи на будь-який тиск з боку інших гілок влади, установ, засобів масової інформації, суспільства чи окремих зацікавлених груп;

конституційний суд має проявляти ініціативу в роз'ясненні своєї ролі та своїх рішень суспільству, реалізуючи їх сприйняття та важливість громадськості;

конституційний суд має бути послідовним у своїх рішеннях і поміркований у використанні доступних засобів судового захисту, діючи при цьому як найсильніший демократичний механізм забезпечення дотримання конституційних прав і свобод громадян і прав людини в цілому.

Удосконалено класифікацію основних правотворчих способів виконання рішень конституційних судів, а саме: 1) прийняття актів, що скасовують (визнають такими, що втратили силу) акти (норми), визнані такими, що не відповідають конституції; 2) прийняття нових актів, а також актів, що вносять нові положення в чинні акти, в тому числі з метою усунення виявленої конституційним судом прогалини в нормативно-правовому регулюванні; 3) виявлення актів (норм), що відтворюють норми, визнані такими, що не відповідають конституції та їх зміна (скасування); 4) виявлення актів (норм), заснованих на актах (нормах), визнаних такими, що не відповідають конституції, за необхідності їх зміна (скасування); 5) виявлення актів (норм), аналогічних актам (нормах), визнаних такими, що не відповідають конституції, та їхня зміна (скасування). Правотворчі органи, ухвалюючи нормативні акти з метою виконання рішень конституційних судів, мають широкий розсуд у виборі конкретної моделі регулювання.

Набули подальшого розвитку положення, що європейський досвід виконання рішень конституційних судів не є одноманітним, у країнах Європейського Союзу виконання судових рішень регулюється різними способами на розсуд держави. Деякі європейські країни - Болгарія, Естонія, Латвія, Люксембург - не мають жодних стандартів у цій сфері виконання рішень конституційних судів. В той же час проаналізовано досвід виконання актів Конституційного Трибуналу Республіки Польща як негативний у країнах Європейського Союзу, оскільки через конституційний суд відбувається легалізація конституційно сумнівних законодавчих актів, які були прийняті парламентською більшістю. Детально проаналізовано автономну концепцію виконання рішень або роздільне виконання рішень органу конституційного контролю.

Розкрито класифікацію основних правотворчих способів виконання рішень конституційних судів, а саме: 1) прийняття актів, що скасовують (визнають такими, що втратили силу) акти (норми), визнані такими, що не відповідають конституції; 2) прийняття нових актів, а також актів, що вносять нові положення в чинні акти, в тому числі з метою усунення виявленої конституційним судом прогалини в нормативно-правовому регулюванні; 3) виявлення актів (норм), що відтворюють норми, визнані такими, що не відповідають конституції та їх зміна (скасування); 4) виявлення актів (норм), заснованих на актах (нормах), визнаних такими, що не

	відповідають конституції, при необхідності їх зміна (скасування); 5) виявлення актів (норм), аналогічних актам (нормам), визнані такими, що не відповідають конституції, та його зміна (скасування). Правотворчі органи, ухвалюючи нормативні акти з метою виконання рішень конституційних судів, мають широкий розсуд у виборі конкретної моделі регулювання. Запропоновано внести зміни до Закону України «Про Конституційний Суд України», ухвалити Закон України «Про конституційну процедуру», зареєстрований в парламенті, внести зміни та доповнення до статті 61 Закону України «Про правотворчу діяльність», який вступить в силу після закінчення правового режиму воєнного стану та закріпити правотворчих способів виконання рішень Конституційного Суду України щодо закріплення основних правотворчих способів виконання Верховною Радою України рішень Конституційного Суду України. Визначено, що Конституційний Суд України, на відміну від конституційних судів країн Європейського Союзу, активно реалізує своє повноваження з визнання законів парламенту такими, що не відповідають Конституції України починаючи з 1997 року. Аналіз виконання даних рішень Конституційного Суду України дав підстави стверджувати, що вони не виконувалися вчасно парламентом.
2.3. Ключові слова дисертації	конституційне судочинство, Конституційний Суд України, судові рішення, конституційний контроль, виконання актів, обґрунтованість, компетенція суду, Європейський суд з прав людини, конституційні суди, ex nunc, ex tunc, судовий прецедент, конституціоналізм, тлумачення, конституційна скарга
2.4. Посилання, за яким розміщено текст дисертації	https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/10673
2.5. Публікації здобувача, зараховані для захисту	
Волошина (Панкратова) А.С. Превентивний конституційний контроль у рішеннях Конституційного Суду України. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №5. С. 79-81.	
Рік	2022
Ключові слова	верховенство права, конституційний контроль, Конституційний Суд України, судова практика
DOI	10.32782/2524-0374/2022-5/14
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://www.lsej.org.ua/5_2022/14.pdf
Бзова Л.Г., Панкратова А.С. Історія та системи контролю конституційності: міжнародний досвід. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2023. Т. 1. №75. С. 71-74.	
Рік	2023
Ключові слова	конституційні суди, конституційний контроль, судова практика, конституційність, конституціоналізм
DOI	10.24144/2307-3322.2022.75.1.11

Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/275433/270508

Панкратова А.С. Важливість етапу виконання рішень у конституційній юрисдикції. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2023. Т. 1. № 78. С. 122-125.

Рік	2023
Ключові слова	судові рішення, виконання рішення, органи конституційної юрисдикції, Конституційний Суд України, судова практика
DOI	10.24144/2307-3322.2023.78.1.19
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/286279/280211

Панкратова А.С. Виконання рішень суду: аналіз правових позицій Конституційного Суду України. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. №6. С. 148-151.

Рік	2023
Ключові слова	судові рішення, виконання рішення, Конституція України, Конституційний Суд України, судова практика
DOI	10.24144/2788-6018.2023.06.25
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/294403/287189

3. Захист

3.1. Посилання, за яким здійснюватиметься онлайн-трансляція захисту	https://www.youtube.com/channel/UC7PNEvK5g8CET3dTxA-x0yQ
---	---

4. Разова рада

4.1. Дата рішення Вченої ради про утворення разової ради	30.09.2024
--	------------

Голова разової ради

ПІБ	Гордєєв Віталій Володимирович
Місце роботи	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Посада	Професор (Основне місце роботи)
Факультет або інший	Юридичний факультет

структурний підрозділ	
Науковий ступінь	Доктор наук, 12.00.07 Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0002-1778-0432

Публікації за тематикою дисертації

Гордєєв В.В. Діалог прецедентного права між конституційними судами та Європейським судом з прав людини. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2022. Т. 2. № 73. С. 224-227.

Рік	2022
Ключові слова	компетенція суду, Європейський суд з прав людини, конституційні суди, судові рішення, судовий прецедент
DOI	10.24144/2307-3322.2022.73.65
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2022/12/35.pdf

Вдовічен В.А., Гордєєв В.В. Компетенція органів конституційної юрисдикції. Правова позиція. 2022. № 2 (35). С. 90-92.

Рік	2022
Ключові слова	компетенція, конституційний суд, принципи, конституціоналізм, тлумачення
DOI	10.32782/2521-6473.2022-2.17
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://legalposition.umsf.in.ua/archive/2022/2/17.pdf

Гордєєв В.В., Гураленко Н.А. Конституційний контроль у практиці Конституційного Суду України. Право та державне управління. 2022. № 2. С.316-319.

Рік	2022
Ключові слова	компетенція суду, конституційний контроль, Конституційний Суд України, попередній контроль, подальший контроль
DOI	10.32840/pdu.2022.2.45
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2022/45.pdf

Рецензент

ПІБ	Білокурська Олена Валеріївна
Місце роботи	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Посада	Доцент (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Юридичний факультет
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.02 Конституційне право; муніципальне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	19.12.2008
ORCID	0000-0003-1005-2165

Публікації за тематикою дисертації

Білокурська О. В. Питання виконання рішень Конституційного Суду України: проблеми теорії та практики. Правова держава. 2023. № 51. С. 11–18.

Рік	2023
Ключові слова	Конституційний Суд України, рішення Конституційного Суду України, виконання рішень Конституційного Суду України, конституційна юстиція, конституційне провадження, конституційний обов'язок, окрема думка судді, конституційна скарга
DOI	10.18524/2411-2054.2023.51.287981
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://pd.onu.edu.ua/article/view/287981/282823

Білокурська О.В. Особлива природа окремої думки судді Конституційного Суду України. Ерліхівський журнал. 2023. №7. С. 11–16.

Рік	2023
Ключові слова	окрема думка судді, Конституційний Суд України, конституційна юстиція, судові рішення, рішення Конституційного Суду України, виконання рішень Конституційного Суду України, незалежність суддів, конституційне провадження, свобода слова, правова доктрина
DOI	10.32782/ehrlchsjournal-2023-7.02
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://journals.chnu.chernivtsi.ua/index.php/main/article/view/61/44

Білокурська О. В. Обов'язок володіти державною мовою: аналіз правового регулювання на основі чинного законодавства та рішень Конституційного Суду України. Аналітично-порівняльне правознавство. Електронне наукове видання. 2024. № 1. С. 110–114.

Рік	2024
-----	------

Ключові слова	державна мова, захист державної мови, обов'язок володіти державною мовою, цінності, мовні відносини, мовна політика, виконання рішення Конституційного Суду України, рівність громадян, обов'язок людини, права людини
DOI	10.24144/2788-6018.2024.01.18
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/299751/292267

Рецензент

ПІБ	Паскар Ауріка Лазорівна
Місце роботи	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Посада	Доцент (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Юридичний факультет
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.03 Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	10.02.2010
ORCID	0000-0002-0765-1143

Публікації за тематикою дисертації

Паскар А.Л. Правові засади виконання рішень Конституційного Суду України. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. 2023. Вип. 6. С. 168-172.

Рік	2023
Ключові слова	Конституційний Суд України, рішення Конституційного Суду України, виконання рішень Конституційного Суду України, обов'язкова сила рішень Конституційного Суду України, конституційна юрисдикція
DOI	10.51547/ppp.dp.ua/2023.6.27
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/531/479

Паскар А.Л. Порівняльний аналіз практики виконання рішень Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. №3 С. 652-657.

Рік	2024
Ключові слова	виконання рішень Конституційного Суду України, виконання рішень Європейського суду з прав людини, верховенство права, контроль за виконанням судових рішень
DOI	10.24144/2788-6018.2024.03.110

Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/308893/300450

Паскар А.Л. Динаміка взаємодії між правом на доступ до адміністративного суду і виконанням рішень Конституційного Суду України. Актуальні проблеми держави і права. 2024. № 102. С. 107 -113.

Рік	2024
Ключові слова	право на доступ до суду, рішення Конституційного Суду України, виконання рішень Конституційного Суду України, доступність правосуддя, право на справедливий судовий розгляд, конституційне судочинство, адміністративне судочинство
DOI	10.32782/apdp.v102.2024.14
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://apdp.in.ua/v102/16.pdf

Офіційний опонент

ПІБ	Слінько Тетяна Миколаївна
Місце роботи	Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Посада	завідуючий кафедрою, професор (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Кафедра конституційного права України
Науковий ступінь	Кандидат наук, 12.00.06 Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	27.04.1993
ORCID	0000-0001-8411-9655

Публікації за тематикою дисертації

Слінько Т.М. Повноваження конституційних судів по усуненню прогалин у законодавстві (аналіз судової практики). Право та державне управління. 2022. №2. С. 320-323.

Рік	2022
Ключові слова	повноваження, конституційні суди, судові рішення, прогалини у праві
DOI	10.32840/pdu.2022.2.46
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2022/46.pdf

Слінько Т.М. Компетенція Федерального конституційного суду Німеччини та Конституційного Суду України: порівняльно-правовий аналіз. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Право. 2022. №73/2. С.215-218.

Рік	2022
Ключові слова	компетенція, Федеральний конституційний суд Німеччини, Конституційний Суд України, конституція, конституційна скарга, права людини
DOI	10.24144/2307-3322.2022.73.63
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/268998/264431

Слінько Т.М. Міжнародний досвід виконання актів органів конституційного контролю. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. №3. С. 658-662.

Рік	2024
Ключові слова	виконання рішень Конституційного Суду України, виконання рішень Європейського суду з прав людини, верховенство права, контроль за виконанням судових рішень
DOI	10.24144/2788-6018.2024.03.111
Одноосібне авторство	так
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/308894/300451

Офіційний опонент

ПІБ	Бєлов Дмитро Миколайович
Місце роботи	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Посада	професор (Основне місце роботи)
Факультет або інший структурний підрозділ	Юридичний факультет
Науковий ступінь	Доктор наук, 12.00.02 Конституційне право; муніципальне право
Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук)	–
ORCID	0000-0002-7168-9488

Публікації за тематикою дисертації

Бєлов Д.М., Бєлова М.В. Доказування в конституційному судочинстві: питання методологічних засад. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Право». 2022. Вип. 74(1). С. 69-72.

Рік	2022
Ключові слова	процес пізнання, конституційне судочинство, доказування,

	збирання доказів, конституціоналізм
DOI	10.24144/2307-3322.2022.74.10
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/272868/268409

Белов Д.М., Белова М.В. Доказ в конституційному судочинстві: концептуальні засади. Аналітично-порівняльне право. №6. 2022. С. 37-41.

Рік	2022
Ключові слова	процес пізнання, конституційне судочинство, доказ, доказування, збирання доказів, конституціоналізм
DOI	10.24144/2788-6018.2022.06.6
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/273516/268900

Белов Д.М., Белова М.В., Пирога І.С. Докази та доказування в конституційному судочинстві: доктринальні аспекти. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 1. С. 626-631.

Рік	2023
Ключові слова	Конституція України, конституціоналізм, Конституційний Суд України, доказ, процедура доказування, конституційне судочинство
DOI	10.24144/2788-6018.2023.01.109
Одноосібне авторство	ні
Містить державну таємницю / службову інформацію	ні
Посилання	http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/278797/273448

Підтвердження

Я підтверджую, що:

- я належним чином уповноважений/а закладом освіти/науковою установою на подання цього повідомлення, і за потреби надам документ, який підтверджує ці повноваження
- усі відомості, викладені у цьому повідомленні, є достовірними

Документ підписаний електронним підписом

ЯКУБОВСЬКА НАТАЛІЯ ОЛЕКСІЇВНА

01.10.2024